

## انتشارات انفال

قم - پاساژ قدس - پلاک ۱۴۷

تلفن: ۷۷۴۴۸۹۴ همراه: ۰۹۱۲۳۵۱۳۹۴۸

نام کتاب: ..... اندیشه اسلامی  
مؤلف: ..... فضل الله صالحی  
ناشر: ..... انتشارات انفال  
ناپ و ویرایش: ..... حامد صالحی  
تاریخ نشر: ..... تابستان ۱۳۸۴  
قطع: ..... وزیری  
نوبت چاپ: ..... اول  
چاپخانه: ..... محمد  
شمارگان: ..... ۱۰۰۰ جلد  
قیمت: ..... ۱۱۰۰۰ ریال

۹۶۴-۸۵۱۲-۲۲-۱

ISBN 964-8512-22-1

## فهرست مطالب

شماره صفحه

عناوین

|    |                                          |
|----|------------------------------------------|
| ۱  | ۱- انسان و ایمان                         |
| ۱  | ۱-۱- ایمان و نیازهای معنوی انسان         |
| ۴  | ۱-۲- ضرورت ایمان و نقش آن در زندگی انسان |
| ۵  | رابطه‌ی ایمان و عمل                      |
| ۶  | برخی آثار و فواید ایمان مذهبی            |
| ۹  | ۱-۳- عقل و ایمان                         |
| ۱۰ | دوره‌ی پیش از مدرنیسم                    |
| ۱۱ | نسبت عقل و ایمان                         |
| ۱۵ | ایمان گرایی                              |
| ۱۸ | مفهوم خدا                                |
| ۱۸ | ۲-۱- برداشت‌های مختلف درباره خدا         |
| ۱۹ | الف- خدا در دین یهود                     |
| ۲۱ | ب- خدا در دین مسیح                       |

خدایابی ..... ۲۳

ضرورت بحث از وجود خدا ..... ۲۳

راههای خدایابی ..... ۲۷

راه دل ..... ۲۷

الف: شناخت‌های فطری ..... ۲۹

فطرت و خداگرایی ..... ۲۹

ب: امید به قدرت بی‌برتر در لحظه خطر ..... ۳۰

فطرت و دین ..... ۳۴

برهان اخلاقی ..... ۳۵

برهان مبتنی بر تجربه دینی ..... ۳۶

راه تجربه ..... ۳۸

راه عقل ..... ۴۰

برهان حلوت ..... ۴۴

توحید ..... ۴۶

توحید ذاتی ..... ۴۸

توحید صفاتی ..... ۴۹

توحید افعالی ..... ۵۰

توحید در خالقیت و شبهه جبر ..... ۵۰

توحید عملی ..... ۵۱

نکته ای در باب مراتب توحید ..... ۵۲

شرک و مراتب و درجات آن ..... ۵۳

شرک ذاتی ..... ۵۳

شرک در خالقیت ..... ۵۴

شرک صفاتی ..... ۵۴

شرک در پرستش ..... ۵۴

ربا شرک نهان ..... ۵۵

شفاعت ..... ۵۷

سایر اوصاف خداوند ..... ۵۸

۶۰..... عدل الهی

۶۱..... معنای عدل

۶۲..... اقسام کلی عدل الهی

۶۳..... عدل الهی در قرآن

۶۴..... سؤالاتی درباره‌ی عدل الهی

۶۵..... عدل الهی و تفاوت‌ها

۶۶..... مرگ و نیستی

۶۶..... مجازات اخروی و نسبت آن با گناه آدمی

۶۸..... عدل الهی و درد و رنج انسان

۶۹..... حکمت الهی

۷۰..... قدرت الهی

۷۲..... قدرت و امکان

۷۴..... حکمت الهی و شرور

۷۸..... چند اصل کلی در تحلیل شرور

۸۰ ..... نقش انسان در ایجاد پدیده‌های شر

۸۱ ..... قضا و قدر و علم ازلی خدا و اختیار انسان

۸۱ ..... جبر یا اختیار

۸۲ ..... پیشینه مسأله جبر و اختیار در میان مسلمانان

۸۲ ..... سه نظریه‌ی عمده در باب جبر و اختیار

۸۳ ..... بررسی نظریه‌ی جبر

۸۶ ..... بررسی نظریه‌ی تفویض

۸۷ ..... انگیزه‌ی گرایش معتزلیان به نظریه‌ی تفویض

۸۷ ..... نظریه‌ی امر بین الامرین

۸۸ ..... حقیقت قضای تکوینی الهی

۹۰ ..... اختیار بر پایه‌ی قضا و قدر

۹۱ ..... هدایت و ضلالت‌های الهی و اختیار انسان

۹۳ ..... مرگ

۹۷ ..... اهمیت معادشناسی

- ۱۰۰ ..... انسان شناسی
- ۱۰۱ ..... تجرد روح
- ۱۰۲ ..... ابعاد وجودی انسان
- ۱۰۳ ..... مرگ چیست
- ۱۰۶ ..... مرگ، ثبوت کننده سعادت یا شقاوت
- ۱۰۶ ..... ضرورت وقوع مرگ
- ۱۰۸ ..... باز گیرندگان نفس در هنگام مرگ
- ۱۰۹ ..... عوامل ترس از مرگ
- ۱۱۲ ..... عالم برزخ
- ۱۱۳ ..... زمان برزخ
- ۱۱۴ ..... معاد
- ۱۱۵ ..... برخی از براهین اثبات معاد
- ۱۱۶ ..... برهان حکمت و غایت
- ۱۱۶ ..... برهان عدالت
- ۱۱۸ ..... پاداش های قیامت

با توجه به این که مردم ایران اسلامی همچون سایر مردم مسلمان به بحث‌های دینی و معارف اسلامی ارج و منزلت خاصی می‌نهند و این ماده درسی که مطابق قرآن و سنت و عقل و فطرت پاک انسان‌هاست و به عنوان یکی از دروس مهم عمومی در مقاطع مختلف به خصوص دانشگاه‌ها تدریس می‌گردد و با توجه به تنوع تفکرات دینی در بین این قشر تحصیل کرده و تجارب سالیان دراز در این زمینه و در راستای اصلاح سر فصل‌های درسی معارف اسلامی که به وسیله معاونت محترم امور اساتید و دروس معارف اسلامی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها که با داشتن نیروهای متعدد و مجرب به حق پاسداری حرمت خون پاک شهدا و ناظر بر هر چه مطلوب‌تر کردن این دروس می‌باشند. بعد از نظر خواهی از دانشجویان و تبادل نظر با اساتید متعدد در این زمینه و با بهره‌گیری از منابع پیشنهادی آن معاونت محترم این جزوه درسی تحت عنوان اندیشه‌های اسلامی ۱ تلویین گردید.

باشد که این تلاش اندک مورد قبول حضرت حق واقع شده و مورد لطف و عنایات آن بزرگواران در معاونت اساتید قرار گیرد و قلمی در راستای تحقق آن اهداف بزرگ و متعالی گردد. البته با نظر به کلام مولای متقیان علی (ع) در خطبه ۱ نهج البلاغه که فرمود:

«اول الدین معرفه و کمال معرفه التصدیق به و کمال التصدیق به توحیده و کمال توحیده الاخلاص له و کمال الاخلاص له نفی الصفات عنه ..... موجود لا عن علم مع الشیء لا بمقارنه و غیر کل شیء لا بمزایله»، تلاش در این راه وظیفه شرعی و وجدانی ماست، گرچه توأم با نواقص و کاستی‌هایی باشد که آن هم باراهنمایی بزرگواران اصلاح و موجب امتنان خواهد بود.

در آخر از همه کسانی که ما را در تلویین این متن یاری نمودند به خصوص دفتر محترم فرهنگ اسلامی و مدیریت محترم گروه معارف اسلامی و اساتید معارف اسلامی نهایت تقدیر و تشکر را می‌نمائیم و آرزوی تعجیل در فرج ولی عصر (عج) و طول عمر برای نایب برحق ایشان امام مسلمین حضرت آیت الله خامنه‌ای و دست اندرکاران نظام برحق و مقدس اسلامی را داریم.

انه ولی التوفیق

الاحقر فضل الله صالحی